

*Зазорносћ, чудовишносћ и културни сћрахови у роману
Патрика Неса Нешто више*

Резиме

Циљ овог рада је да кроз теоријске оквире о зазорности, чудовиштима и чудовишности, размотри различите културне страхове отеловљене у ликовима чудовишта у савременој англофоној књижевности за младе, то јест, у роману *Нешто више* Патрика Неса (*More Than This*, Patrick Ness).

Водећи се теоријом зазорности Јулије Кристеве (Julia Kristeva), теоријом чудовишности Џефрија Коена (Jeffrey Cohen), и увидима о зазорним телима деце Кристин Вилки-Стибс (Christine Wilkie-Stibbs), овај рад је преиспитао културну условљеност и улогу књижевности за младе, као и функције зазорности и чудовишта у истој. Анализирајући романе, аутор је покушао да пре свега потврди да се културни страхови пројектују кроз појединачне ликове чудовишта, болесне или преминуле деце, па и самих тинејџера у чудовишном, лиминалном међу-стадијуму адолесценције (између јасније одређеног детињства и одраслости). Аутор је такође покушао да докаже да се кроз ове ликове испољавају поједине културне анксиозности, многе од којих су типичне за модерно доба. Пре свега је у питању страх од самоће, а посебно од наметнуте самоће и изолованости. Осим тога, анализира се страх од брисања граница између људи и машина, као и страх од брисања граница између живота и смрти, а самим тим и страх од монструозних технологија траншуманизације. Напослетку, говори се и о страху од непознавања људске природе и (немогућности) одговора на питање шта је „људско”.

Рад ће сумирати закључке које се могу извући из романа, а посебно оне који су везани за културно-друштвене концепте и поредак, односно, алтернативе које роман нуди. Аутор прихвата модел измењеног друштвеног поретка понуђеног у роману Патрика Неса где се технологије траншуманизације „рехабилитују” и враћају првобитном циљу побољшања људског живота, вођене идеалом прихватања и љубави према другима. У овом сценарију се стапају два веома различита света и дозвољава се превазилажење изнурујућих и ометајућих културних страхова од самоће и померања граница људскости.

Кључне речи: Патрик Нес, савремена англофона књижевност за младе, чудовишност, зазорност, културни страхови.